

7. Chief Risk Officer. Solutions to major issues for Solvency II Forum CEIOPS. II January 2006. [Electronic source]. – Режим доступу: <https://www.genevaassociation.org/media/634808/2006-10-16-cea-contact-group.pdf>.

References

1. Outreville F.J. Theory and Practice of Insurance - L.: Kluwer Academic Publishers, 1997. - 340 p.
2. Pro Kontseptsiiu adaptatsii zakonodavstva Ukrainy do zakonodavstva Yevropejs'koho Soiuzu [On the Concept of Adaptation of Ukraine to the European Union]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16.08.1999 № 1496: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1496-99-n>.
3. Rozvytok rynkiv finansovykh posluh v umovakh ievropejs'koi intehratsii [The development of financial services in terms of European integration]: monohrafiia / nauk. red. ta ker. kol. avt. d-r ekon. nauk, prof. N.M. Vnukova. - Kharkiv: TO Ekskliuzyv, 2014. - 218 s.
4. Potential impact of Solvency II on financial stability: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/potentialimpactsolvencyiifinancialstability200707en.pdf?80a4d0bb03fc5c84f6b55b788f2a2275>.
5. Yermoshenko A.M., Poplavs'ka V.V. Nova polityka u sferi platospromozhnosti strakhovykh kompanij Yevropejs'koho spivtovarystva [The new policy in the solvency of insurance companies in the European Community] // Finansy Ukrainy. - 2007. - №11. - S. 103-109.
6. Directive 2009/138/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II) // Official Journal L 335. - 2009. - P. 1-155.
7. Chief Risk Officer. Solutions to major issues for Solvency II Forum CEIOPS. II January 2006: <https://www.genevaassociation.org/media/634808/2006-10-16-cea-contact-group.pdf>.

ДАНИ ПРО АВТОРІВ:

Терещенко Тетяна Євгеніївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансового та банківського менеджменту

e-mail: TereschenkoTE@gmail.com

Моїсеєнко Ірина Валеріївна, аспірант кафедри фінансового та банківського менеджменту

Університет митної справи та фінансів

вул. Аржанова, буд. 12, Дніпропетровськ, 49017, Україна

e-mail: MOYSEENKO@meta.ua

ДАННЫЕ ОБ АВТОРАХ:

Терещенко Татьяна Евгеньевна, кандидат экономических наук, доцент кафедры фінансового и банковского менеджмента

e-mail: TereschenkoTE@gmail.com

Моисееенко Ирина Валериевна, аспирант кафедры финансового и банковского менеджмента

Университет таможенного дела и финансов

ул. Аржанова, д. 12, г. Днепропетровск, 49017, Украина

e-mail: MOYSEENKO@meta.ua

DATA ABOUT THE AUTHORS

Tereshchenko Tatiana E., Ph.D. in Ekonomical Science, Associate Professor

e-mail: TereschenkoTE@gmail.com

Moiseenko Irina V., Ph.D. student

University of customs and finance

12, Arzhanova Street, Dnepropetrovsk, 49106, Ukraine

e-mail: MOYSEENKO@meta.ua

УДК 336.142.3(477)

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

**Чеберяко О.В.,
Рябокоть О.О.**

Дана стаття присвячена визначенню концептуальних засад проведення фінансової децентралізації. Проведено дослідження сутності децентралізації як однієї із складових процесу управління, спрямованого на зменшення залежності органів місцевого самоврядування від центрального уряду. Розглянуто теоретичні засади фінансової децентралізації та доведено її вплив на соціально-економічний розвиток. Досліджено стан та оцінку рівня децентралізації фінансової системи в Україні. Приділено увагу класифікації моделей фінансової децентралізації. Проаналізовано показники рівня фінансової децентралізації в Україні за 2005-2014 рр., переваги та позитивні наслідки децентралізації. Систематизовано особливості фінансової децентралізації в Україні. Сформовано вибір напрямів, орієнтованих як шляхи зростання економічної та фінансової незалежності регіонів України. Сформовано

рекомендації щодо проведення фіскальної децентралізації в Україні. Метою статті є розгляд теоретичних засад фіскальної децентралізації, систематизація особливостей фіскальної децентралізації в Україні та сформування шляхів зростання економічної й фінансової незалежності регіонів України.

Ключові слова: фіскальна децентралізація, місцевий бюджет, місцеві податки і збори, місцеве самоврядування.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Чеберяко О.В.,
Рябоконе О.А.

Данная статья посвящена определению концептуальных основ проведения фискальной децентрализации. Проведено исследование сущности децентрализации как одной из составляющих процесса управления, направленного на уменьшение зависимости органов местного самоуправления от центрального правительства. Рассмотрены теоретические основы фискальной децентрализации и доказано ее влияние на социально-экономическое развитие. Исследовано состояние и оценку уровня децентрализации финансовой системы в Украине. Уделено внимание классификации моделей фискальной децентрализации. Проанализированы показатели уровня финансовой децентрализации в Украине за 2005-2014 гг., преимущества и положительные последствия децентрализации. Систематизированы особенности фискальной децентрализации в Украине. Сформирован выбор направлений, ориентированных как пути роста экономической и финансовой независимости регионов Украины. Сформированы рекомендации по проведению фискальной децентрализации в Украине. Целью статьи является рассмотрение теоретических основ фискальной децентрализации, систематизация особенностей фискальной децентрализации в Украине и создания путей роста экономической и финансовой независимости регионов Украины.

Ключевые слова: фискальная децентрализация, местный бюджет, местные налоги и сборы, местное самоуправление.

CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF THE FISCAL DECENTRALIZATION IN UKRAINE

Cheberyako, O.V.
Ryabokon O.O.

This article focuses on the definition of the conceptual bases of the fiscal decentralization. It was investigated the essence of decentralization as one of the components of the management process aimed at the reducing the dependence of local authorities from the central government. The theoretical bases of fiscal decentralization were considered and its impact on the social and economic development was proved. The state and assessment of the level of decentralization of the financial system in Ukraine were investigated. We paid attention to the classification of the models of fiscal decentralization. It was analysed the indicators of the level of fiscal decentralization in Ukraine for 2005-2014 years, advantages and positive effects of decentralization. Are systematized the features of fiscal decentralization in Ukraine. Are formed selection of directions oriented as ways to increase the economic and financial independence of the regions of Ukraine. The recommendations for conducting the fiscal decentralization in Ukraine are formed. Purpose of the article is to examine the theoretical basis of fiscal decentralization, ordering features of fiscal decentralization in Ukraine and formation of the growth of economic and financial independence of the regions of Ukraine.

Key words: fiscal decentralization, local budget, local taxes and duties, local government.

Процеси реформування в Україні мають глобальний і необоротний характер. Вони спрямовані на докорінні зміни в усіх сферах життя. Велика кількість соціально-економічних проблем безпосередньо торкається повсякденного життя людей, і тому повинна вирішуватись насамперед у місцях їх проживання, за їх безпосередньої участі.

Сучасний етап розвитку економічної науки характеризується посиленням уваги до регіональних проблем. Зростає кількість публікацій, підготовлених кандидатських і докторських дисертацій за цією тематикою, розширюється предмет дослідження, що визначає й обґрунтовує механізми збалансованого соціально-економічного розвитку.

Передумовою розширення фіскального простору у сфері повноважень місцевого самоврядування є встановлення у сприятливому макроекономічному, інституційному середовищі чітко визначених, скоординованих для всіх рівнів управління цілей економічної політики. Актуальності набуває створення фіскального простору для збільшення тих бюджетних видатків, що сприяють факторам довгострокового економічного зростання (якість людського капіталу, наука, технології, інновації).

Аспекти ефективної реалізації положень фіскальної децентралізації у сфері суспільних фінансів досліджуються в працях таких зарубіжних учених, як В. Оутс, Р. Масгрейв, Дж. Б'юкенен, Ч. Тібу, П. Самуельсон.

Серед вітчизняних дослідників цю проблематику вивчали О. Василик, М. Деркач, В. Зайчикова, Т. Кваша, О. Кириленко, В. Кравченко, І. Луніна, З. Мацук, С. Слухай, В. Федосов та ін. Однак у своїх публікаціях ці науковці здебільшого розглядають окремі практичні аспекти реалізації фіскальної децентралізації в контексті вирішення широкого комплексу питань упорядкування елементів бюджетного процесу.

Для ефективного функціонування місцевих бюджетів необхідно забезпечити стабільний і чіткий розподіл функцій і повноважень, включаючи визначення частки видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті.

Разом із тим в умовах змін бюджетного законодавства, спрямованих на формування достатньої фінансової забезпеченості органів місцевого самоврядування, постає потреба в теоретичному обґрунтуванні положень фіскальної децентралізації для їх практичної імплементації в Україні. [5, с. 3]

На сучасному етапі бюджетного реформування найважливішим пріоритетом є прискорення розвитку регіонів шляхом використання інструментів бюджетної політики з урахуванням того, що місцеві бюджети України істотно диференційовані за рівнем ефективності управління бюджетними ресурсами і самозабезпеченістю трудовими, природними та фінансовими ресурсами. [3, с.20-21]

Сучасні дослідження фіскальної децентралізації зосереджуються на аналізі її особливостей та недоліків з метою визначення умов ефективного соціально-економічного розвитку як окремих регіонів, так і держави в цілому. Так, на думку вітчизняних дослідників фіскальна децентралізація визначається рівнем демократичності та компетентності державних органів влади й управління, а також рівнем довіри до органів місцевого самоврядування, сприйняття державною владою потреб суспільства в цілому і окремих громадян зокрема згідно з їхніми очікуваннями. [1]

Однією з ключових проблем теорії і практики суспільних фінансів є визначення ступеня децентралізації при виконанні різними рівнями державної влади їхніх завдань. За попередньою оцінкою, всі функції держави як суспільного інституту (алокаційна, розподільна, стабілізаційна) повинні розподілятися між цими рівнями з урахуванням можливості досягнення Парето-ефективності, що залежить від таких чинників:

- а) наявність технічних засобів та інформаційних ресурсів для розв'язання тієї чи іншої проблеми;
- б) можливість забезпечення економії на масштабі;
- в) імовірність інтернаціоналізації позитивних зовнішніх ефектів;
- г) здатність до адекватного формулювання завдання.

Якщо при теоретичному розподілі функцій питання вирішується доволі легко, то набагато складнішою є проблема оптимального розподілу ресурсів, що витрачаються на зазначені цілі. [5, с. 4]

Систематизувала існуючі моделі взаємозв'язку між фіскальною децентралізацією та економічним зростанням і запропонувала підхід до побудови моделі впливу фіскальної децентралізації на економічний розвиток регіонів України Т. Кваша. Нею здійснено аналіз та систематизацію існуючих моделей впливу фіскальної децентралізації на економічний розвиток. Визначено, що для побудови таких моделей використовується виробнича функція Кобба-Дугласа, в якій залежною змінною найчастіше є темп росту валового внутрішнього продукту на душу населення, обов'язковими незалежними змінними виступають функції капіталу та децентралізації. Крім того, Т. Кваша запропонувала перелік факторів для побудови відповідної моделі для регіонів України. [4, с.73]

Країни з федеративним державним устроєм проводять політику фіскального федералізму – вищої форми фінансової децентралізації. Він означає розподіл повноважень між федеральною владою й владою територіальних одиниць у фінансовій сфері, що ґрунтується на законодавче закріплених нормах. Принципи фіскального федералізму останнім часом дедалі ширше застосовують унітарні держави.

На досягнення оптимального розподілу функцій між різними еталонами влади, який би забезпечив ефективне використання обмежених фінансових ресурсів, спрямований бюджетний федералізм, його теорію розробляють зокрема російські вчені. Так, Л.І. Якобсон вважає, що «Бюджетный федерализм предполагает хотя бы некоторую долю самостоятельности не только в определении потребностей в общественных благах, но и в изыскании ресурсов для их удовлетворения. Лишь тогда можно говорить об относительной независимости бюджетной политики». [8]

Бюджетний федералізм передбачає проведення бюджетної децентралізації, основною метою якої є покращення якості суспільних послуг, що надаються громадянам за рахунок коштів державних і місцевих бюджетів.

Із основних моделей бюджетного федералізму (американської, німецької, радянської, китайської, канадської), які застосовуються в процесі децентралізації в бюджетних системах унітарних держав, для України видається доцільним адаптація окремих чинників цих моделей, що повинні передбачати:

- обов'язкове розмежування та законодавче закріплення повноважень між центральною та місцевою владою за видатками, при цьому розмежування повноважень необхідно здійснити таким чином, щоб виключити їх перетинання одне з одним на різних рівнях влади;

- надання відповідному рівню влади достатніх для виконання повноважень доходних джерел та можливості місцевим органам влади, які відповідають за виконання програм розвитку територіальних громад, установлювати місцеві податки та збори;

- вертикальне та горизонтальне бюджетне вирівнювання з використанням механізму бюджетних відносин;

- виключення ситуацій, які дозволяють перекладати відповідальність за прийняття рішень одне на одного та встановлення мінімальної взаємної відповідальності за виконання завдань.

Формування децентралізованої системи бюджетного регулювання в Україні через розвиток фіскального федералізму розглядає З. Мацук. Це пояснюється тим, що федералізм, чи як мінімум, делегування повноважень центрального уряду органам місцевого самоврядування, стає усе актуальнішим у різних частинах світу і має такі переваги [6, с.84-85]:

- процес децентралізації дозволяє делегувати фіскальні повноваження та обов'язки щодо надання суспільних благ на місцевий рівень;

- місцеві органи влади володіють більшою інформацією щодо місцевих потреб, аніж центральний уряд, тому приймають ефективніші рішення;
- фіскальна децентралізація передбачає виникнення конкуренції між регіонами, що провокує оптимальний розподіл ресурсів;
- фіскальний федералізм при дотриманні певних умов створює ситуацію, за якої рівні державної влади взаємно виключають втручання один одного у функціонування ринкової економіки. При ефективному розподілі повноважень жоден з рівнів влади не володіє монополією регулювання економіки.

Систематизував і проаналізував існуючі моделі децентралізації фіскальних функцій держави М. Деркач. Ним було проведено класифікацію моделей фіскальної децентралізації на основі виділення таких класифікаційних ознак [2]:

- 1) обсяг і зміст повноважень місцевої влади:
 - конкурентна;
 - кооперативна;
- 2) ступінь концентрації доходів у центральній владі:
 - з високим ступенем;
 - з невисоким ступенем;
- 3) еволюційно-територіальні особливості бюджетної системи:
 - традиційні (американська, канадська, німецька, радянська, китайська);
 - нетрадиційні (юридична автономія з фінансовою залежністю та асиметрична);
 - інтеграційні;
- 4) підхід до регулювання міжбюджетних відносин:
 - з високим ступенем самостійності місцевої влади;
 - з високою часткою місцевої влади у фінансуванні соціальних видатків;
 - із суттєвим ступенем автономності бюджетів різного рівня у поєднанні з розвинутою системою їх співробітництва;
- 5) спосіб організації бюджетної системи:
 - із значною фінансовою залежністю регіонів від центрального бюджету;
 - централізована;
 - децентралізована;
 - комбінована;
- 6) підхід до розподілу допомоги місцевій владі:
 - із значною фінансовою залежністю регіонів від центрального бюджету;
 - консерваторська;
 - квазі-реформаторська;
 - радикальна.

В Україні вперше децентралізація згадується в Конституції Української Народної Республіки від 29 квітня 1918 року, у якій зазначалося, що, «не порушуючи єдиної своєї влади, УНР надає своїм землям, волостям і громадам права широкого самоврядування, дотримуючись принципу децентралізації».

Таблиця 1. Показники рівня фінансової децентралізації України за 2005–2014 рр.

Рік	Показник фінансової децентралізації за доходами, %	Показник фінансової децентралізації за витратами, %	Узагальнюючий показник фінансової децентралізації, %
2005	22,6	36,8	29,7
2006	23,2	41,1	32,2
2007	26,5	42,7	34,6
2008	24,8	41,0	32,9
2009	24,6	41,4	33,0
2010	25,6	40,2	32,9
2011	21,7	42,8	32,2
2012	22,8	44,4	33,6
2013	21,9	47,4	34,6
2014	21,7	49,0	35,35

Джерело: побудовано авторами за даними Міністерства фінансів України

У 1991 році, після проголошення незалежності, в Україні постали питання запровадження політики децентралізації, у тому числі й фінансової.

Україна проголосила курс на децентралізацію бюджетної системи, що закріплено у Конституції України та ратифіковано при підписанні Європейської Хартії про місцеве самоврядування. Проте, на практиці швидше можна спостерігати тенденцію до централізації управління бюджетом. Це проявляється навіть не у пропорціях між Державним і місцевими бюджетами, а у суттєвій невідповідності ресурсного потенціалу місцевих бюджетів обсягу їх видатків.

Для України характерною є надмірна централізація фінансових ресурсів, що призводить до неефективного управління бюджетною системою. Проблемою становлення ефективного децентралізованого управління бюджетними ресурсами держави є наявність багатьох перешкод, основні з них це: відсутність чіткого законодавчого розмежування повноважень між центральною владою і місцевим самоврядуванням та дублювання ними деяких функцій, наявність у місцевої влади повноважень, не забезпечених фінансовими ресурсами, відсутність механізму, який дозволив би захистити інтереси регіонів в процесі перерозподілу ВВП. Реалізація бюджетної політики, що ґрунтується на принципі децентралізації, може стати запорукою успішного соціально-економічного розвитку регіонів.

Суттєві недоліки фіскальної децентралізації вбачаються у [7, с.108]:

- зниженні рівня контролю над формуванням та ефективністю розподілу бюджетних коштів;
- обмеженні державних органів влади та управління в вирівнюванні дохідних та видаткових частин бюджетів місцевого самоуправління, регулюванні соціально-економічних диспропорцій розвитку регіонів;
- зниженні пріоритетів державних органів влади та управління в наданні інфраструктурних інвестицій;
- зростанні міжрегіональної диференціації чистих фіскальних вигід;
- зниженні ефективності реалізації бюджетної політики на місцевому рівні.

Ключовими проблемами, які потребують вирішення в ході фінансової реформи в Україні:

- відсутність необхідної фінансової бази, що могло б забезпечувати гарантії виконання органами місцевого самоврядування як делегованих так і власних повноважень;
- підпорядкованість і несамостійність органів місцевої влади;
- відсутність дієвих стимулів для місцевих органів влади до збільшення обсягу доходів місцевих бюджетів;
- недостатньо обґрунтовані принципи розподілу повноважень, функцій і бюджетних ресурсів між ланками фінансової системи, що призводить до дублювання та конкуренції повноважень і вимагає подальшого уточнення принципів їх розмежування.

Додатковим обмежувачем фіскальної децентралізації в Україні є високий рівень міжрегіональних відмінностей у бюджетному забезпеченні і це об'єктивно потребує значної централізації податкових доходів для подальшого перерозподілу.

Ефективна політика децентралізації дозволяє оптимально збалансувати потреби адміністративно-територіальних одиниць з їх фінансовими можливостями. Неправильно побудована політика децентралізації мінімізує стимули місцевих органів влади до економічного зростання і за наявності дефіциту фінансових ресурсів утворює поле для корупції. [4, с.90]

Процеси фіскальної децентралізації не повинні обмежуватись лише перерозподілом фінансових ресурсів між регіонами. Перш за все, вони повинні стимулювати органи місцевого самоврядування до фінансової автономії та нарощування фінансово-економічного потенціалу.

Список використаної літератури:

1. Булеца Н.В. *Фіскальна децентралізація та соціально-економічний розвиток регіонів* [Електронний ресурс] / Н.В. Булеца // *Ефективна економіка*. – 2015. - №12. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2015/55.pdf.
2. Деркач М.І. *Моделі фіскальної децентралізації країн світу* [Електронний ресурс] / М.І. Деркач // *Вісник Дніпропетровського університету*. – Режим доступу: <http://www.vestnikdnu.com.ua/archive/201263/3-10.html>.
3. Єфіменко Т.І. *Перспективи реформування фіскального простору місцевих бюджетів* / Т.І. Єфіменко // *Наукові праці НДФІ*. – 2012. - №3(60). – С. 20-32
4. Кваша Т.К. *Фіскальна децентралізація: моделі її впливу на економічний розвиток* / Т.К. Кваша // *Технологический аудит и резервы производства*. – 2015. - №5/5(25). – С. 70-74
5. Кузькін Є. Ю. *Теоретичні аспекти фіскальної децентралізації* / Є. Ю. Кузькін // *Наукові праці НДФІ*. - 2014. - Вип. 4. - С. 3-12.
6. Мацук З.А. *Фіскальний федералізм як децентралізована модель формування бюджетного регулювання в Україні* / З.А. Мацук // *Фінанси, облік і аудит*. – 2014. - №1(23). – С. 81-94.
7. Усков І.В. *Децентралізація як основа становлення фінансово самостійних місцевих органів влади* / І.В. Усков // *БизнесИнформ*. – 2012. - №3. – С. 107-111.
8. Яковсон Л.І. *Бюджетная реформа: федерализм или управление по результатам?* [Електронний ресурс] / Л.І. Яковсон // *Препринт WP8/2006/03*. – М.: ГУ ВШЭ, 2006. – 20 с. – Режим доступа: https://www.hse.ru/data/2010/05/05/1216436430/WP8_2006_03.pdf

References

1. Buletsa N.V. *Fiskal'na detsentralizatsiya ta sotsial'no-ekonomichnyy rozvytok rehioniv (Fiscal Decentralization and Socio-economic Development of Regions)* // *Efektivna ekonomika*. – 2015. - No12.: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2015/55.pdf.
2. Derkach M.I. *Modeli fiskal'noyi detsentralizatsiyi krayin svitu (Models of the Fiscal Decentralization of the World)* // *Visnyk Dnipropetrovs'koho universytetu*: <http://www.vestnikdnu.com.ua/archive/201263/3-10.html>.
3. Yefimenko T.I. *Perspektyvy reformuvannya fiskal'noho prostoru mistsevykh byudzhetiv (Prospects of Reforming the Local Budgets Fiscal Space)* // *Naukovi pratsi NDFI*. – 2012. - No3(60). – S. 20-32

4. Kvasha T.K. *Fiskal'na detsentralizatsiya: modeli yiyi vplyvu na ekonomichnyy rozvytok (Fiscal Decentralization: Models of its Impact on the Economic Development)* // *Tekhnolohycheskyy audyt y rezervy proyzvodstva.* – 2015. - No5/5(25). – S. 70-74

5. Kuz'kin Ye. Yu. *Teoretychni aspekty fiskal'noyi detsentralizatsiyi (The Theoretical Aspects of the Fiscal Decentralization)* // *Naukovi pratsi NDFI.* - 2014. - Vyp. 4. - S. 3-12.

6. Matsuk Z.A. *Fiskal'nyy federalizm yak detsentralizovana model' formuvannya byudzhethnoho rehulyuvannya v Ukrayini (The Fiscal Federalism as a Decentralized Model of the Budget Management in Ukraine)* // *Finansy, oblik i audyt.* – 2014. - No1(23). – S. 81-94.

7. Uskov Y.V. *Detsentralyzatsyya kak osnova stanovlenyya fynansovo samostoyatel'nykh mestnykh orhanov vlasty (The Decentralization as the Basis of Becoming the Financially Independent Local Government)* // *ByznesYnform.* – 2012. - No3. – S. 107-111.

8. Yakobson L.Y. *Byudzhethnaya reforma: federalyzm yly upravlenye po rezul'tatam? (Budget Reform: Federalism or performance management?)* // *Preprynt WP8/2006/03.* – M.: HU VShЭ, 2006. – 20 s.: https://www.hse.ru/data/2010/05/05/1216436430/WP8_2006_03.pdf

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Чеберяко Оксана Вікторівна – доктор історичних наук, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів,

e-mail: cheberyako@ukr.net

Рябокоть Оксана Олександрівна – аспірант кафедри фінансів, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

e-mail: oksana_r@i.ua

ДАННЫЕ ОБ АВТОРАХ

Чеберяко Оксана Викторовна – доктор исторических наук, кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры финансов,

e-mail: cheberyako@ukr.net

Рябокоть Оксана Александровна – аспирант кафедры финансов, Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко

e-mail: oksana_r@i.ua

DATA ABOUT THE AUTHORS

Cheberyako Oksana Viktorivna – Doctor of Historical Science, Ph. D. in Economics, Associate Professor of Department of finances,

e-mail: cheberyako@ukr.net

Ryabokon Oksana Oleksandrivna - post graduate student, Taras Shevchenko National University of Kyiv

e-mail: oksana_r@i.ua